

MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas	Kodas
Europos regionai: idėjos, tapatybės, istoriografijos	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Nerijus Babinskas	Istorijos fakultetas, Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedra
Kitas (-i): prof. dr. Alfredas Bumblauskas, doc. dr. Aurelijus Gieda, doc. dr. Eligijus Raila	Kultūros istorijos ir antropologijos studijų programa, 2024

Studijų pakopa	Modulio paskirtis	Modulio tipas
I pakopa	SK1	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	4, 6 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Modulio apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
15	400 val.	160 val.	240 val.

Modulio tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suteikti žinių apie Europos regionų įvairovę ir lyginamųjų jų tyrimų galimybes bei aktualumą; išugdyti gebėjimą atpažinti ir analizuoti Lietuvos/lietuviškumo apraiškas Europoje, europietiško/Europos – Lietuvoje; išmokyti studijuoti literatūrą, analizuoti šaltinius susijusius su Europos regionų istorine raida ir tapatybių pokyčiais; išugdyti gebėjimą pritaikyti įgytas žinias ir darbo su informacija įgūdžius konkrečaus regiono analizei, išmokyti pateikti susistemintus analizės rezultatus ir išvadas.		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1. Žinos apie Europos istorinių regionų modelius, raidos netolygumo ilgalaikes tendencijas, lyginamojo regionų tyrimo metodus ir perspektyvas, Vidurio ir Vidurio Rytų Europos kultūrą, tapatybes ir savitumą, Lietuvos ir Europos santykio/sąryšio problemas;	Paskaitos skiriamos apžvelgti klasikines ir šiuolaikines Europos regioninių tyrimų koncepcijas, sąvokas ir teorijas, kurių pagalba konstruojami erdviniai Europos regionų modeliai. Paskaitų skaitymas orientuotas į aktyvų mokymą: dėstytojai aiškiai struktūruoja dėstomą medžiagą, padėdami studentams suvokti turinio dalių ryšius bei tarp jų esančias spragas bei atskirti dėstomo dalyko principus nuo paskaitoje pateikiamų pavyzdžių. Praktinių seminarų tikslas – padėti pasiruošti galutiniam modulio atsiskaitymui – kultūrinei simuliacijai. Jų metu studentai supažindinami su galimomis kultūrinių	Vertinamas testas ir esė

	simuliacijų formomis, su įvairiomis Europos regionų analizės prieigomis (civilizacinė istorija, lyginamoji ir paribių istorija, regioninė kultūros istorija, regioninės tapatybės istorija, regionų istoriografija).								
2. Gebės skaityti, analizuoti ir apibendrinti su įvairių Europos regionų ir Lietuvos europeizacijos temomis susijusios istoriografijos ir originalių dokumentų tekstus; tinkamai sisteminti gautą informaciją.	Diskusijos seminaruose nagrinėjant Europos regionų sampratų ir istorijos, regioninės tapatybės ir istoriografijos klausimus siekiant pagrindinių idėjų išaiškinimo, kritinio ir probleminio mąstymo ugdymo; rašto darbo rengimas; savarankiška literatūros paieška ir atranka, ir analizė							Vertinamas rašto darbas	
3. Gebės dirbti grupėje: pasiskirsčius užduotimis, analizuoti vieną pasirinktą istorinį regioną, savarankiškai rasti (be dėstytojų pagalbos), kritiškai atrinkti ir susisteminti tekstinę, ikonografinę, kartografinę informaciją, kolektyviai pristatyti analizės rezultatus glausta, aiškia, vaizdžia forma.	Prezentacijų, kultūrinės simuliacijos rengimas, Informacijos savarankiška paieška, analizavimas.							Vertinamos grupinės prezentacijos, kultūrinės simuliacijos pristatymas	
4. Gebės žodžiu (per seminarus, grupinę, individualią prezentaciją, kultūrinę simuliaciją) ir raštu (esė) reikšti mintis lietuviškai	Diskusijos seminaruose, prezentacijos rengimas, pristatymas ir aptarimas, kultūrinė simuliacijos rengimas, pristatymas ir aptarimas, rašto darbo ruošimas							Vertinamos prezentacijos, kultūrinė simuliacijos pristatymai, esė.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Individ. darbai	Praktika	darbas	darbas	Užduotys
1. Regionalistinių studijų pagrindai: generalinės Europos skirtybės (prof. dr. A. Bumblauskas – 2 val., doc. dr. N. Babinskas – 22 val.) 2 kred.	22	2					24	30	Pasiruošimas testui
2. Europos regionai: lyginamoji ir paribių istorija (doc. dr. Nerijus Babinskas) 4 kred.	24		20				44	62	Grupinis pristatymas, pasiruošimas seminarams
3. Vidurio Europos idėja (doc. dr. E. Raila) 4 kred.	20	2	22				44	62	Esė, pasiruošimas seminarams
4. Lietuva Europoje, Europa Lietuvoje (doc. dr. A. Gieda). 4 kred.	16	6	22				44	62	Tiriamasis rašto darbas, Pasiruošimas seminarams
5. Praktinis seminaras (visi keturi dėstytojai) 1 kred.		2	2				4	24	Pristatymas, pasiruošimas pristatymui
Iš viso	82	12	66				160	240	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			Atlikdami tarpinius atsiskaitymus ir baigiamąjį užduotį, susijusį su Europos regionų problematika bei panaudojant įvairias Europos regionų analizės prieigas (civilizacinę istoriją, lyginamąją ir paribių istoriją, regioninę kultūros istoriją, regioninės tapatybės istoriją, regionų istoriografiją), studentai parodo įgytas žinias, susijusias su Europos regionų istorijos pažinimu, geba transnacionalinės istorijos prieigos ribose priartėti prie civilizacinių, sociokultūrinių Europos skirtybių klausimo. 1-4 balai – iki struktūrinis lygmuo, studentas nesupranta ir neatsako į svarbiausius su Europos regionų studijomis susijusius klausimus, rašto darbas neatitinka minimalių reikalavimų. 5 balai – vienstruktūrinis lygmuo, rašto darbas atliktas paviršutiniškai, didesnio dėmesio neskiriant Europos regionų problematiką liečiančios pagrindinės ir papildomos literatūros skaitymui ir analizavimui, tinkamos medžiagos rašto darbui paieškai ir atrankai, nepateikta savarankiškų prielaidų ir išvadų. 6-7 balai – daugiastrukūrinis lygmuo, rašto darbui trūksta vieningumo ir rišlumo, aiškių tikslų ir argumentais pagrįstų išvadų, rašto darbe nepakankamai dėmesio skiria Europos regionų koncepcijų bei istoriografijos gretinimui ir analizavimui. 8-9 balai – sąryšinis lygmuo, rašto darbe sugeba integruoti sukauptas žinias nagrinėjant Europos regionų problematiką, rašto darbas atliktas sklandžiai, gretinant Europos regionų koncepcijas bei istoriografiją, atskiros detalės ir fragmentai susiejami su svarbiausiais rašto darbo tikslais ir išvadomis. 10 balų – išplėtotas abstraktus lygmuo, savarankiškas <i>rašto darbas atliktas originaliai</i>, kuriame atsiskleidžia aukščiausio lygmens kognityviniai gebėjimai: <i>geba Europos istorijos žinias taikyti lyginamojoje perspektyvoje</i>, operuoti tiek istorinė, tiek istoriografine Europos regionų problematiką liečiančia medžiaga, sugeba kelti ir spręsti klausimus bei turimas žinias argumentuotai susieti su civilizaciniu, sociokultūriniu Europos skirtybių klausimu.
Esė	20	Išklausius temą „Vidurio Europos idėja“	
Tiriamasis rašto darbas	20	Išklausius temą „Lietuva Europoje, Europa Lietuvoje“	
Grupinis pristatymas	20	Išklausius temą „Europos regionai: lyginamoji ir paribių istorija“	
Uždaras testas	20	Išklausius temą „Regionalistinių studijų pagrindai: generalinės Europos skirtybės“	

			taikomas lyginamasis metodas įvairovę, žino svarbiausias Lietuvos ir Europos istorinių-kultūrinių santykių sampratas, sugeba analizuoti tuos santykius pagrindžiančius šaltinius ir istoriografiją, sugeba kelti ir spręsti klausimus bei turimas žinias susieti su civilizaciniu, sociokultūriniu Europos skirtybių klausimu). 10 balų: problematika pateikiama plačiai apibendrinta struktūra, kurioje remiamasi papildomai studijuota informacija, demonstruojami aukščiausio lygmens kognityviniai gebėjimai – turi savo nuomonę, įvertina, reflektuoja, diagnozuoja, remiantis kriterijais geba pateikti logiškai pagrįstas išvadas, išvadų pagrindu pateikti rekomendacijas, konkrečios medžiagos abstrahavimas ir teorizavimas (puikiai išmano įvairius Europos regionų problematikos klausimus, žino ir geba charakterizuoti tiek regionines Europos skirtybes, tiek lyginamosios ir paribių istorijos prieigos klausimus, žino svarbiausias Lietuvos ir Europos istorinių-kultūrinių santykių sampratas, geba analizuoti ir interpretuoti tuos santykius pagrindžiančius šaltinius ir istoriografiją, reflektuoja Vidurio Europos idėjos specifiką, korektiškai įvertina Lietuvos vietą Europoje regioninės istorijos požiūriu).
Kultūrinė simuliacija	20	Išklausius visas modulio temas	Lygmuo „labai gerai“ (10-9): kūrybiškai, originaliai, vaizdingai, reprezentatyviai, korektiškai ir adekvačiai perteikia pasirinkto regiono esminius istorinio kultūrinio savitumo bruožus; pasirinkta raiškos forma leidžia tinkamai atskleisti regiono savitumą; Lygmuo „vidutiniškai“ (8-7): iš esmės atskleidžiamas pasirinkto regiono istorinis kultūrinis savitumas, tačiau pasitaiko vienas kitas neesminis netikslumas; pasirinkta raiškos forma iš esmės leidžia tinkamai atskleisti regiono savitumą; Lygmuo „silpnai“ (6-5): akcentuojami atsitiktiniai pasirinkto regiono istorinio kultūrinio savitumo bruožai arba pasitaiko klaidų ir painiavos arba kelia abejonių raiškos formos regiono savitumams atskleisti pasirinkimas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Bumblauskas, A.	2009	Aktualieji ir istoriniai Europos regionai: Lietuvos Didžioji Kunigaikštija, ULB, Vidurio Rytų Europa // Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos tradicija ir tautiniai naratyvai., p. 17-37	T. 7 (specialusis leidinys)	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Gudavičius, E.	2002	Lietuvos europėjimo keliais: istorinės studijos, p. 17-59, 211-226.		Vilnius: Aidai
Halecki, O.	2014	Europos istorijos ribos ir skirstymai		Vilnius: Margi raštai
Staliūnas, D. (sud.)	2002	Europos idėja Lietuvoje: Istorija ir dabartis, p. 93-114, 161-171.		Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla
Wandycz, P. S.	1997	Laisvės kaina: Vidurio Rytų Europos istorija nuo viduramžių iki dabarties		Vilnius: Baltos lankos

Papildoma literatūra				
Arnason, J. P., Doyle, N. J. (Eds.)	2010	Domains and Divisions of European History		Liverpool: Liverpool University Press
Babinskas, N.	2019	Analitinės istorinės regionistikos paradigmos		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Bumblauskas, A.	1989	Kur buvo Lietuva feodalizmo epochoje? // Europa 1988: Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio almanachas, p. 153-172		Vilnius, Mintis
Bumblauskas, A.	2002	Lietuva ir Europos istoriniai regionai // Šiaurės Atėnai	Nr. 634	www.culture.lt/satenai/
Bumblauskas A.	2005	Senosios Lietuvos istorija: 1009–1795		Vilnius, R. Paknio leidykla
Ellis, S. G., Eßer, R., Berdah, J.-F., Reznik, M. (Eds.),	2009	Frontiers, Regions and Identities in Europe		Pisa: Pisa university Press; http://www.cliohres.net/books4/books.php?book=5
Grzechnik, M.	2012	Regional Histories and Historical Regions. The Concept of the Baltic Sea Region in Polish and Swedish Historiographies		Frankfurt am Main: Peter Lang
Mishkova, D., Trensényi, B. (Eds.)	2017	European Regions and Boundaries: a conceptual history		New York, Oxford: Berghahn Books
Rady, M.	2024	Nauja Vidurio Europos istorija. Nuo Romos imperijos žlugimo iki pokomunistinės erdvės		Vilnius: Tyto alba